

บทที่ 2

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกองทุนรวมในประเทศไทย

ความเป็นมาของกองทุนรวมในประเทศไทย จากข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวมแห่งแรกของประเทศไทยได้จัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2518 โดยความร่วมมือกันระหว่างรัฐบาลไทยและบรรษัทการเงินระหว่างประเทศ (International Finance Corporation – IFC) ซึ่งเป็นหน่วยงานหนึ่งของธนาคารโลก และได้มีการจัดตั้งและจัดการกองทุนรวมโครงการแรกในปี พ.ศ. 2520 ภายใต้ชื่อ “โครงการกองทุนสินกัญญา” ด้วยขนาดกองทุน 100 ล้านบาทและมีอายุโครงการ 10 ปี

ในปี พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 มีผลบังคับใช้ จึงได้มีการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ขึ้น เพื่อทำหน้าที่กำกับดูแลและส่งเสริมพัฒนาธุรกิจหลักทรัพย์ ธุรกิจจัดการลงทุน และตลาดทุนของประเทศ โดยในวันที่ 19 มีนาคม พ.ศ. 2535 กระทรวงการคลังได้พิจารณาให้ใบอนุญาตการจัดการกองทุนรวมแก่บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวมที่จัดตั้งขึ้นใหม่เพิ่มอีก 7 บริษัท รวมกับบริษัทเดิมอีก 1 บริษัท เป็น 8 บริษัท มีผลให้ธุรกิจการจัดการกองทุนรวมขยายตัวขึ้นอย่างรวดเร็วและกลายเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาตลาดทุนของประเทศไทย

ปลายปี พ.ศ. 2538 สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ได้เปิดให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ประเภทการจัดการกองทุนรวมเพิ่มเติม ซึ่งมีกลุ่มผู้ผ่านการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ จำนวน 7 กลุ่ม (ไม่นับรวมผู้จัดตั้ง บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวม เพื่อผู้ลงทุนต่างดาว จำกัด) โดยต่อมาในปี พ.ศ. 2539 – 2540 กลุ่มผู้ผ่านการพิจารณาดังกล่าวได้ทยอยจัดตั้งบริษัทขึ้นเพื่อรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ประเภทการจัดการกองทุนรวมจากกระทรวงการคลัง ซึ่งมีกลุ่มที่สามารถดำเนินการจัดตั้งบริษัทได้เพียง 6 บริษัท รวมกับบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวมที่จัดตั้งแล้วก่อนหน้านี้เป็น 14 บริษัท ปัจจุบัน ณ วันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2551 มีบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวมทั้งสิ้น 21 บริษัท¹

¹ รายละเอียดบริษัทจัดการกองทุนแสดงในภาคผนวก

1. แนวความคิดเกี่ยวกับการลงทุน

เบื้องต้นจะต้องทำความเข้าใจในเรื่องของการลงทุน โดยต้องทำความเข้าใจความเป็นมาของการลงทุน และความหมายของการลงทุน ซึ่งการลงทุนโดยทั่วไปแล้วมุ่งเน้นไปในทิศทางที่ประโยชน์ต่อผู้ลงทุน เพชร ชุมทรัพย์ (2540) สาเหตุของการลงทุนเกิดจากการที่ บุคคลที่มีรายรับมากกว่ารายจ่ายในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งยอมเกิดเป็นเงินออม ซึ่งเขาสามารถนำเงินออมเหล่านั้นไปลงทุนเพื่อให้เกิดรายได้ หรือ อาจจะเก็บไว้เฉย ๆ ก็ได้ ซึ่งหากนำไปเก็บไว้เฉย ๆ แล้ว เงินเหล่านั้นก็จะมีค่าลดลงตลอดเวลา อันหากเป็นช่วงที่เกิดสภาวะที่ไม่พึงประสงค์เช่นการเกิดสภาวะเงินเฟ้ออย่างรุนแรง เงินจะมีการลดค่าลง ดังนั้นเจ้าของเงินออมจึงมักมีการนำเงินออมไปหาประโยชน์ในรูปแบบต่าง ๆ คำว่า “การลงทุน” (Investment)

เพชร ชุมทรัพย์ (2540) ได้ให้คำนิยาม ความหมายของการลงทุน ว่า อาจหมายถึงการซื้ออสังหาริมทรัพย์ หรือหลักทรัพย์ของบุคคลหรือสถาบันซึ่งให้ผลตอบแทนเป็นสัดส่วนกับความเสี่ยงตลอดระยะเวลายาวนาน โดยกำหนดไว้ว่า ประมาณ 10 ปี ขณะเดียวกันต้องไม่ต่ำกว่า 3 ปี ด้วยซึ่งนั่นก็หมายความว่า การลงทุนตามคำนิยามย่อมต้องมีระยะเวลาที่มากพอ จึงจัดว่าเป็นการลงทุนที่ถูกต้องตามความหมายดังกล่าว ในการลงทุนได้แบ่งออกเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ 3 ประเภท คือ

1. การลงทุนเพื่อการบริโภค (Consumer investment) เป็นการใช้จ่ายเงินจากการออม เช่นการซื้ออสังหาริมทรัพย์ หรือ อสังหาริมทรัพย์ ซึ่งหากสามารถขายและทำกำไรก็ถือเป็นผลพลอยได้

2. การลงทุนในธุรกิจ (Business or economic investment) เป็นการลงทุนในเชิงรายได้ เป็นการลงทุนทางตรงที่แสวงหากำไรจากการลงทุนเป็นสำคัญ

3. การลงทุนในหลักทรัพย์ (Financial or security investment) เป็นการลงทุนที่ถือว่าเป็นการลงทุนโดยอ้อมซึ่งแตกต่างจากการลงทุนในธุรกิจ คือผู้มีเงินออมนั้น ไม่ต้องดำเนินการในการทำธุรกิจเอง มักมีการพูดกันในกลุ่มนักลงทุนประเภทนี้อย่างติดปากว่า “ การใช้เงินไปทำงาน” ซึ่งการนำเงินออมของผู้ลงทุนไปทำการลงทุนนั้น โดยหลักคือผู้ลงทุนย่อมมีความสามารถในการนำเงินออม หรือมีเงินออมเพื่อไปใช้ในการลงทุนที่จำกัด ดังนั้นผู้ลงทุนเอง

ก็ต้องตัดสินใจเลือกในหลักทรัพย์ที่พอใจที่จะลงทุน ซึ่งจะได้ผลตอบแทนเป็นดอกเบี้ย หรือเงินปันผลนั่นเอง

นอกจากนั้นในปัจจุบันระบบ onlineเองก็มีการกำหนดคำนิยามไว้หลากหลายเช่นกัน โดย สถาบันวิจัยหลักทรัพย์ (Thai Security Institution : TSI) ได้มีการกำหนด คำจำกัดความ หรือความหมายไว้ว่า การลงทุน คือ

“การที่เราใช้จ่ายเงินในรูปแบบหนึ่งในปัจจุบัน โดยมุ่งหวังจะได้รับผลตอบแทนจากการใช้จ่ายนั้นในอนาคต ซึ่งผู้ลงทุนเชื่อว่าเงินสดหรือผลตอบแทน ส่วนเพิ่มที่จะได้รับคืนนั้นจะสามารถชดเชยระยะเวลา อัตราเงินเฟ้อ และความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างคุ้มค่า หรืออาจกล่าวได้ว่าการลงทุน หมายถึง การออมเพื่อให้ได้รับผลตอบแทนที่มากขึ้น ซึ่งเราจะต้องยอมรับความเสี่ยงที่เพิ่มขึ้นเช่นกัน การตัดสินใจนำเงินออมมาลงทุน เราจึงต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ และศึกษาหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างดี เพื่อให้ได้รับผลตอบแทนตามที่คาดหวังไว้และเพื่อลดความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นจากการลงทุน”

จากคำนิยามของกองทุนรวมกำหนดว่า กองทุนรวม คือ เครื่องมือในการลงทุน (investment vehicle) สำหรับผู้ลงทุนรายย่อย ที่ประสงค์จะนำเงินมาลงทุนในตลาดเงินตลาดทุน แต่ติดขัดด้วยอุปสรรคหลายประการ ที่ทำให้การลงทุนด้วยตนเองไม่สามารถได้ผลลัพธ์ตามเป้าหมายที่ต้องการ เช่น

- มีทุนทรัพย์จำนวนจำกัด ไม่สามารถกระจายการลงทุนในหลักทรัพย์ต่างประเทศได้มากพอ เพื่อลดความเสี่ยงจากการลงทุน หรือ
- ไม่มีประสบการณ์ ความรู้ ความชำนาญในการลงทุน หรือ
- ไม่มีเวลาจะศึกษา ค้นหา และติดตามข้อมูลเพื่อใช้ในการตัดสินใจการลงทุน

2. ประเภทของกองทุนรวม

Bodie ,Kane , Marcus ได้มีการกำหนดไว้ในหนังสือ “ Investments” (2008) ว่า กองทุนรวม ในแต่ละกองทุนนั้นถือเป็นกองทุนที่มีนโยบายทางการลงทุนที่เฉพาะ โดยจะแสดงรายละเอียดไว้ในหนังสือชี้ชวนของการลงทุน (Prospectus) ซึ่งหากมองช่องทางของการทำรายได้ที่ปรับเปลี่ยนตามเวลาแล้วต้องมองที่การลงทุนใน กองทุนรวม ซึ่งหากต้องการรายได้ที่แน่นอนตายตัวควรต้องหันไปมองการลงทุนใน พันธบัตรรัฐบาล หรือ พันธบัตรใด ๆ นั่นเอง โยหลักการ

ของการการลงทุนในกองทุนรวมนั้น ในสหรัฐอเมริกา ช่วงกลางปี ค.ศ.2006 มีบริษัทที่จัดการในด้านการลงทุน มีมากกว่า ร้อยละ 90 ในบริษัทที่ลงทุนด้วยหลักทรัพย์ . โดยหลักทรัพย์นั้น อยู่ภายใต้การบริหารการจัดการโดยผ่านกองทุนรวมที่ซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ อเมริกา โดยมูลค่าของการลงทุนในปีดังกล่าว สูงถึง 9.5 ล้านล้าน ดอลลาร์สหรัฐ (\$9.5 Trillion) ทั้งนี้มากกว่า 8 ล้านล้านเหรียญ (\$8 Trillion) ถูกถือในกองทุนที่ไม่ใช่สหรัฐอเมริกา

ทั้งนี้ ย่อมแสดงให้เห็นว่ากองทุนรวม เป็นเครื่องมือในการลงทุนที่มีประสิทธิภาพ ต้องการการจัดการลงทุนอย่างเป็นระบบ โดยมีจุดมุ่งหมายให้การลงทุนได้รับผลตอบแทนที่ดีที่สุดภายใต้กรอบความเสี่ยงที่ผู้ลงทุนยอมรับได้ โดยผู้ที่ต้องมึบทบาทมากที่สุดคือผู้จัดการของกองทุนรวมนั้น ๆ ต้องมีความฉว่ไวต่อการเปลี่ยนแปลงของตลาดในอันที่จะคัดสรรหลักทรัพย์ในการที่จะทำให้ เกิดผลตอบแทนที่สูงในขณะที่ อัตราความเสี่ยงที่ยอมรับได้ ในการที่จะลงทุน กองทุนรวมได้แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือกองทุนปิดหรือกองทุนเปิด ดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 กองทุนปิด(Closed-End fund) เป็นกองทุนที่เปิดให้มีการจองซื้อเพียงครั้งเดียวเมื่อจัดตั้งโครงการ มีกำหนดอายุโครงการแน่นอนทำให้ไม่สามารถไถ่ถอนหน่วยลงทุนก่อน ครบกำหนดอายุโครงการได้ โดยอายุโครงการของกองทุนรวมในประเทศไทย มีตั้งแต่ 1 เดือน 3 เดือน 6 เดือน ไปจนถึง 10 ปี เพื่อเพิ่มสภาพคล่อง ให้แก่ผู้ถือหน่วยลงทุน บริษัทจัดการอาจนำหน่วยลงทุนของกองทุนปิดไปจดทะเบียนซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หรือจัดให้มี ตัวแทนจัดการซื้อขาย (Market maker) กองทุนรวมที่มีหน่วยลงทุนคงที่ได้

2.2 กองทุนเปิด (Open-End fund) เป็นกองทุนรวมที่ไม่มีกำหนดอายุโครงการ ผู้ลงทุนสามารถลงทุนหรือไถ่ถอนได้ ตามกำหนดเวลาที่ระบุไว้ในหนังสือชี้ชวน เช่น ทุกวัน ทุกสัปดาห์ ทุกสองสัปดาห์ ทุกเดือน ทุกไตรมาส หรือทุกหกเดือน กองทุนเปิดจึงเป็นที่นิยม มากกว่ากองทุนปิด เพราะมีสภาพคล่องมากกว่า

นอกจากนั้นคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ด.) ได้มีการแบ่งการแบ่งกองทุนตามนโยบายการลงทุน 10 แบบมาตรฐานของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ด.)ได้ดังต่อไปนี้.

1. กองทุนรวมตราสารแห่งทุน (Equity fund) เป็นกองทุนรวมที่มีนโยบายการลงทุนในหุ้น กล่าวกองทุนจะลงทุนในหุ้นโดยเฉลี่ยในรอบปีบัญชีไม่น้อยกว่าร้อยละ 65 ของมูลค่า

ทรัพย์สินสุทธิของกองทุนรวม ทั้งนี้บริษัทจัดการต้องรายงานค่าเฉลี่ยการถือครองตราสารทุนให้สำนักงาน ก.เดีอน และสิบสองเดือนของรอบทราบทุกรอบระยะเวลาสามเดือน หกเดือน เก้า .ต.ล. บัญชีกองทุน หากค่าเฉลี่ยการถือครองตราสารทุนไม่ถึงร้อยละ65 ในรอบระยะเวลาใด ให้บริษัทจัดการแสดงเหตุผลโดยชัดเจน เพื่อที่สำนักงาน ก.จะได้นำไปเปิดเผยให้แก่ผู้ลงทุนและผู้ที .ต.ล. ความเสี่ยงสูงกว่ากองทุนรวม สนใจลงทุนทราบต่อไป โดยทั่วไปแล้ว กองทุนรวมตราสารแห่งทุน มีที่มโนบายลงทุนในตราสารประเภทอื่น จึงเหมาะสำหรับผู้ลงทุนที่ยอมรับความเสี่ยงได้สูง และควรลงทุนเพื่อหวังผลที่ดีกว่าในระยะยาว

2. กองทุนรวมตราสารแห่งหนี้ (General fixed income fund) เป็นกองทุนรวมที่มีนโยบายการลงทุนในหรือมีไว้เฉพาะเงินฝาก หรือหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินอื่น หรือการหาดอกผลโดยวิธีอื่นตามที่สำนักงาน ก.กำหนดหรือให้ความเห็นชอบไป .ต.ล.ให้กองทุนประเภทดังกล่าวลงทุนได้ ห้ามมิให้กองทุนรวมตราสารแห่งหนี้ลงทุนหรือ มีไว้ซึ่งตราสารทุนหรือตราสารกึ่งหนี้กึ่งทุน จะพิจารณาอนุญาต เมื่อมีผู้ให้คำรับรองที่น่าเชื่อถือ .ต.ล.ยกเว้นแต่สำนักงาน ก. (หุ้นกู้แปลงสภาพ) ได้ว่าจะเป็นผู้รับ ซื้อตราสารทุนหลังการแปลงสภาพนั้นออกไปจากกองทุนโดยทั่วไปแล้ว กองทุนรวมตราสารแห่งหนี้ มีความเสี่ยงน้อยกว่ากองทุนรวมที่มีนโยบาย ลงทุนในตราสารทุน จึงเหมาะสำหรับผู้ลงทุนที่ยอมรับความเสี่ยงได้น้อยกว่า

3. กองทุนรวมตราสารแห่งหนี้ระยะยาว (Long-term fixed income fund)กองทุนรวมที่มีนโยบายการลงทุนในหรือมีไว้เฉพาะเงินฝาก หรือหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินอื่น หรือการหาดอกผลโดยวิธีอื่นตามที่ คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต) โดยกำหนดให้ลงทุน ในขณะที่ขณะหนึ่งของกองทุนรวมนั้นมากกว่าหนึ่งปีขึ้นไป ใน พอร์ตโฟริโอ ดูเรชัน(portfolio duration) หมายถึง อายุถัวเฉลี่ยแบบถ่วงน้ำหนักของกระแสเงินที่ได้รับจากทรัพย์สินของกองทุนรวม พอร์ตโฟริโอ ดูเรชัน มากกว่าหนึ่งปี มีความหมายโดยทั่วไปว่า ทรัพย์สินที่กองทุนลงทุนและมีไว้ มีอายุเฉลี่ยมากกว่าหนึ่งปี เหมาะสำหรับผู้ลงทุนที่ยอมรับความเสี่ยงต่ำ และสามารถลงทุนระยะยาวได้

4. กองทุนรวมตราสารแห่งหนี้ระยะสั้น (Short-term fixed income fund) กองทุนรวมที่มีนโยบายการลงทุนในหรือมีไว้เฉพาะเงินฝาก หรือหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินอื่น หรือการหาดอกผลโดยวิธีอื่นตามที่สำนักงาน ก.ลต. กำหนดหรือเห็นชอบให้กองทุนดังกล่าวโดยมี

วัตถุประสงค์ ที่จะดำรงพอร์ตของการลงทุน (Portfolio Duration) ในขณะใดขณะหนึ่งนั้นไม่เกินหนึ่งปี การที่พอร์ตการลงทุนมีอายุต่ำกว่า หนึ่งย่อมหมายถึงว่ากำหนดหนดให้การลงทุนดังกล่าวเป็นการให้ลงทุนในระยะสั้น โดยมุ่งเน้นให้เกิดความเสี่ยงต่อการลงทุนที่ต่ำ

5. กองทุนรวมผสม (Balanced fund) กองทุนรวมที่มีนโยบายการลงทุนในหรือมีไว้ซึ่งหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินอื่น หรือการหาผลตอบแทนโดยวิธีอื่นตามที่สำนักงาน ก.ล.ต. หรือให้ความเห็นชอบให้กองทุนประเภทดังกล่าวลงทุนได้ โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะดำรงอัตราส่วนการลงทุนในไม่เกินร้อยละ 65 และไม่น้อยกว่าร้อยละ 35 ของมูลค่าทรัพย์สินสุทธิของกองทุนรวม กองทุนผสมสามารถลงทุนในตราสารได้ทุกประเภท ผู้จัดการกองทุนสามารถแสวงหาโอกาสลงทุนที่ดีกว่าได้ทั้งในตลาดตราสารทุนและตลาดตราสารหนี้ แต่เป็นการจัดสรรเงินลงทุนประเภทสมดุล เพราะมีข้อกำหนดเกี่ยวกับ ceiling และ floor ในการลงทุนในตราสารทุน กองทุนผสม เหมาะสำหรับผู้ลงทุนที่ยอมรับความเสี่ยงได้ปานกลาง

6. กองทุนรวมผสมแบบยืดหยุ่น (Flexible portfolio fund) กองทุนรวมที่มีนโยบายการลงทุนในหรือมีไว้ซึ่งหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินอื่น หรือการหาผลตอบแทนโดยวิธีอื่นตามที่สำนักงาน ก.ล.ต. กำหนด หรือให้ความเห็นชอบให้กองทุนประเภทดังกล่าวลงทุนได้ ทั้งนี้การลงทุน ใน หรือมีไว้ซึ่งหลักทรัพย์อื่น หรือการหาผลตอบแทนโดยวิธีอื่น ๆ ดังกล่าว ขึ้นกับการตัดสินใจในการลงทุนของผู้จัดการกองทุนรวม ตามความเหมาะสมและสถานการณ์ในแต่ละขณะ กองทุนรวมผสมแบบยืดหยุ่นสามารถลงทุนในตราสารทุกประเภทเช่นเดียวกับกับกองทุนรวมผสม แต่ไม่มีข้อกำหนดเกี่ยวกับ ceiling และ floor ในการลงทุนในตราสารทุนแต่อย่างใด การจัดสรรเงินลงทุนของ กองทุนรวมผสมแบบยืดหยุ่นระหว่างตลาดตราสารทุนและตลาดตราสารหนี้ จึงอยู่กับดุลพินิจของผู้จัดการกองทุน กองทุนรวมผสมแบบยืดหยุ่น เหมาะสำหรับผู้ลงทุนที่ยอมรับความเสี่ยงได้ปานกลาง

7. กองทุนรวมหน่วยลงทุน (Fund of fund) กองทุนรวมที่มีนโยบายการลงทุนในหรือมีไว้ซึ่งหน่วยลงทุนและใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหน่วยลงทุนของกองทุนรวม โดยเฉลี่ยในรอบปีบัญชีไม่น้อยกว่าร้อยละ 65 ของมูลค่าทรัพย์สินสุทธิของกองทุนรวม เนื่องจากกองทุนรวมมีข้อดีหลายประการ ที่สำคัญคือ มีการกระจายการลงทุน ความเสี่ยงจึงลดลง ทั้งยังมีต้นทุนเฉลี่ยต่ำ กองทุนรวมหน่วยลงทุนจึงรับเอาข้อได้เปรียบดังกล่าวมา นอกจากนั้นแล้ว กองทุนรวมหน่วยลงทุนยังกระจายการลงทุนไปในหลาย กองทุนรวมภายใต้การจัดการของหลายผู้จัดการกองทุนและหลายบริษัทจัดการ จึงเป็นการกระจายความเสี่ยงที่กว้างขวางกว่า ข้อเสียของกองทุนรวมหน่วยลงทุน อยู่ที่มีค่าธรรมเนียมในการจัดการและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ซ้ำซ้อน

8. กองทุนรวมใบสำคัญแสดงสิทธิ (Warrant fund) กองทุนรวมที่มีนโยบายการลงทุนในหรือมีไว้ซึ่งใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้น ใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นกู้ ใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหน่วยลงทุน และใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นเพิ่มทุน โดยเฉลี่ยในรอบปีบัญชีไม่น้อยกว่าร้อยละ 67 ของมูลค่าทรัพย์สินสุทธิของกองทุนรวม การลงทุนในใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้น มีความเสี่ยงสูง กองทุนประเภทนี้จึงมีความเสี่ยงสูงมาก

9. กองทุนรวมกลุ่มธุรกิจ (Sector fund) กองทุนรวมที่มีนโยบายการลงทุนในหรือมีไว้ซึ่งตราสารทุนของบริษัทที่มีธุรกิจหลักประเภทเดียวกันตามที่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กำหนด โดยเฉลี่ยในรอบปีบัญชีไม่น้อยกว่าร้อยละ 65 ของมูลค่าทรัพย์สินสุทธิของกองทุนรวม กองทุนรวมกลุ่มธุรกิจ มีการลงทุนกระจุกตัว จึงมีความเสี่ยงสูงกว่ากองทุนรวมตราสารแห่งทุน โดยทั่วไป

10. กองทุนรวมตลาดเงิน (Money market fund) กองทุนรวมที่มีนโยบายการลงทุนในหรือมีไว้ซึ่งตราสารหนี้ที่มีคุณภาพและมีกำหนดชำระคืนเงินต้นเมื่อทวงถามหรือมีอายุคงเหลือไม่เกิน 1 ปี กองทุนรวมตลาดเงิน มีนโยบายการลงทุนที่คล้ายคลึงกับ กองทุนรวมตราสารหนี้ระยะสั้น มีความเสี่ยงต่ำสุด เหมาะสำหรับการลงทุน ระยะสั้นของผู้ลงทุนที่ไม่ต้องการความเสี่ยง

ในการวิจัยครั้งนี้ จะเน้นเฉพาะกองทุนรวมตราสารแห่งทุน(Equity Fund) อันเนื่องมาจากสอดคล้องกับการศึกษาในครั้งนี้

3. กองทุนรวมตราสารแห่งทุน

จากการอธิบายในข้างต้นว่า กองทุนรวมตราสารแห่งทุนนั้น เป็นกองทุนที่มีนโยบายการลงทุนในหุ้น กล่าวเมื่อกองทุนจะลงทุนในหุ้นโดยเฉลี่ยในรอบปีบัญชีไม่น้อยกว่าร้อยละ 65 ของมูลค่าทรัพย์สินสุทธิของกองทุนรวม ทั้งนี้บริษัทจัดการต้องรายงานค่าเฉลี่ยการถือครองตราสารทุนให้สำนักงาน กะสิบสองเดือนทราบทุกกรอบระยะเวลาสามเดือน หกเดือน เก้าเดือน แล .ต.ถ. ของรอบบัญชีกองทุน หากค่าเฉลี่ยการถือครองตราสารทุนไม่ถึงร้อยละ 65 ในรอบระยะเวลาใด ให้บริษัทจัดการแสดงผลโดยชัดเจน เพื่อที่สำนักงาน กจะได้นำไปเปิดเผยให้แก่ผู้ลงทุนและ .ต.ถ. ยงสูงกว่ากองทุนผู้ที่สนใจลงทุนทราบต่อไป โดยทั่วไปแล้ว กองทุนรวมตราสารแห่งทุน มีความเสี่ยงที่ มีนโยบายลงทุนในตราสารประเภทอื่น จึงเหมาะสำหรับผู้ลงทุนที่ยอมรับความเสี่ยงได้สูง และควรลงทุนเพื่อหวังผลที่ดีกว่าในระยะยาว โดยมีผลตอบแทน จากการลงทุน 2 ลักษณะ กว้าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. เงินปันผล (Dividend) คือ เงินส่วนแบ่งกำไรจากการดำเนินงานรายปีของกิจการ พิจารณาจัดสรรโดยประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้น ที่จัดให้มีขึ้นภายหลังการรับรองงบดุลและงบการเงิน ของกิจการ ซึ่งส่วนใหญ่จะประมาณเดือนเมษายนของทุกปี กฎหมายกำหนดให้กิจการต้องจัดให้มี ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้นปีละหนึ่งครั้ง ภายในสี่เดือนนับจากวันสิ้นสุดปีบัญชี และไม่เกินรอบ 12 เดือน นับจากวันที่ประชุมครั้งหลังสุด

2. กำไรส่วนเกินทุน (Capital gain) คือ เงินได้ที่เกิดขึ้นจากผลต่างของราคาขาย หลักทรัพย์ที่สูงกว่าราคาทุน

ในการทำการศึกษานี้จะเน้นศึกษาส่วนที่เกิดจากการลงทุน โดยพิจารณาอัตรา ผลตอบแทนการลงทุน (Rate of Return) ที่ มีการเปลี่ยนแปลงตามระยะเวลาโดยพิจารณาในด้าน ของประสิทธิภาพและความเสี่ยงของการลงทุน

4. ความเสี่ยงของการลงทุน

หลักทรัพย์ต่าง ๆ ที่ลงทุนแต่ละประเภทมีความเสี่ยงไม่เท่ากัน ความเสี่ยงเป็นเรื่องที่นัก ลงทุนต้องคำนึงถึง เนื่องจากเป็นสิ่งที่จะทำให้ เป้าประสงค์ของนักลงทุนคลาดเคลื่อนไปจากความ คาดหวัง ในการศึกษานี้ เน้นศึกษาความเสี่ยงจากการลงทุน ความหมายของความเสี่ยงตาม ความหมายจาก เพชร ชุมทรัพย์ (2540) ได้ให้ความหมายไว้ว่า คือโอกาสที่จะสูญเสียของบางอย่าง ในขณะที่เราจะลงทุนในหลักทรัพย์ มักจะพบปัญหาที่โต้แย้ง 2 ประการคือ ความปลอดภัย จากการ ลงทุน และอัตราผลตอบแทนที่ต้องการจะได้รับจากเงินลงทุนนั้น โดยจากคำนิยามที่ว่า หากความ เสี่ยงสูงขึ้น ผลตอบแทนจากการลงทุนจำนวนนั้นย่อมสูงขึ้น ซึ่งในแง่ของกองทุนรวมนั้นได้ มีการ นำเสนอการศึกษา โดยมีมุมมองที่แตกต่างออกไป ซึ่ง ความเสี่ยงที่ต่ำกว่าอาจสามารถทำให้ มี ผลตอบแทนที่สูงได้อันเกิดมาจากการการบริหารการจัดการพอร์ตของการลงทุน ซึ่งสอดคล้องกับ หลักที่ว่า ผลตอบแทนของการลงทุนนั้น ๆ ขึ้นกับคุณภาพของหลักทรัพย์ในการที่นำมาลงทุน การวัดความเสี่ยงทางการเงิน (Financial Risk) การวัดความเสี่ยงทางการเงินนั้น เป็นการวัดโดย การแจกแจงจากความเป็นของอัตราผลตอบแทนจากการลงทุน ณ.ระดับนั้น ๆ ซึ่ง การที่ มัก ใช้ผลตอบแทนเป็นเครื่องวัด

เนื่องมาจากผลตอบแทนคือสิ่งที่นักลงทุนส่วนมั่งหวังที่จะได้จากการลงทุน ในการ ทำการศึกษานี้ ได้ศึกษาจากกองทุนรวมตราสารทุน ซึ่งกองทุนรวมต่าง ๆ ได้พิจารณาค่าความ เสี่ยงจากการวัด Variance เป็นค่าเบี่ยงเบนที่ได้รับเมื่อเทียบกับผลตอบแทนเฉลี่ย แต่วัดในรูปของ กำลังสอง ของผลตอบแทน ถ้าอัตราผลตอบแทนต่างไปจากผลตอบแทนที่คาดหวังไปมากเท่าใด

ความเสี่ยงของผู้ลงทุนย่อมเพิ่มมากขึ้นเท่านั้น ซึ่งหากจะกล่าวก็สามารถกล่าวได้ว่า การวัดความเสี่ยงเขามักใช้ ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation : σ) ซึ่งมีค่าเท่ากับ Square –Root ของ Variance ความเสี่ยงที่เกิดจากการลงทุนโดยหลักการ อาจพิจารณาได้ในลักษณะ ความเสี่ยงรวม (Total Risk) โดยแบ่งออกได้สองส่วน คือความเสี่ยงที่เป็นระบบ และความเสี่ยงที่ไม่เป็นระบบ

1). ความเสี่ยงที่เป็นระบบ (Systematic Risk) คือความเสี่ยงที่มาจากการลงทุนในหลักทรัพย์ที่มีการเปลี่ยนแปลงจนเป็นผลให้ราคาของหลักทรัพย์ในที่นี่คือกองทุนรวมตราสารทุนนั้น ๆ เกิดการเปลี่ยนแปลง โดยเหตุของการเปลี่ยนแปลงนี้เกิดจากการเปลี่ยนแปลงในภาวะทางเศรษฐกิจ การเมือง ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงทางสภาวะแวดล้อมทางสังคม

2). ความเสี่ยงที่ไม่เป็นระบบ (Unsystematic Risk) คือความเสี่ยงที่ทำให้ธุรกิจเกิดการเปลี่ยนแปลงจากธุรกิจอื่น ๆ หรือเป็นความเสี่ยงเฉพาะตัวของแต่ละองค์กรหรือกองทุนรวมตราสารทุนนั้น ๆ ที่ ไม่มีผลกระทบกับ ธุรกิจหรือ หน่วยงานองค์กรอื่นใด อันได้แต่ความไม่สงบภายในองค์กร สถานะทางการเงินขององค์กร อันเกิดจากความผิดพลาดในการบริหาร การค้นพบสิ่งใหม่ การแข่งขันในการดำเนินการทางธุรกิจ ตลอดจนรวมไปถึงรสนิยมการบริโภคของผู้บริโภคของสินค้านั้น ๆ

สำหรับความเสี่ยงของตราสารทุน จากข้อมูลของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ได้แบ่ง สามารถแยกออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้ คือ

1. ความเสี่ยงทางการเงิน (Financial Risk) หมายถึงโอกาสที่ผู้ลงทุนจะเสียรายได้จากการลงทุน หากบริษัทผู้ออกหลักทรัพย์ ในที่นี้อาจหมายถึงบริษัทที่ออกกองทุนรวมตราสารทุน

1.1 ความเสี่ยงที่เกี่ยวกับบริษัทนั้น อันเกิดจากสาเหตุทั้งภายในและภายนอก ที่ผู้ลงทุนไม่สามารถคาดการณ์ หรือรับรู้มาก่อนได้

1.2 การเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการหรือผู้บริหารสำคัญ ซึ่งอาจมีผลให้มีการเปลี่ยนแปลงนโยบายในการดำเนินงานของกิจการ

1.3 ความผิดพลาดในการบริหาร จนทำให้เกิดความเสียหายและความสูญเสียต่อผู้ถือหุ้น

1.4 การแข่งขันในเชิงการตลาดของกลุ่ม ที่มีผลกระทบต่อปริมาณการขาย และรายได้ของกิจการ

1.5 ความนิยมของผู้บริโภคที่เปลี่ยนไป และมีผลกระทบต่อปริมาณการขายและรายได้ของกิจการ

1.6 ความเสียหายจากภัยพิบัติ ทำให้ขบวนการผลิตและการจัดการหยุดชะงัก และกระทบต่อกระแสรายได้ของกิจการ

1.7 การถูกฟ้องร้องดำเนินคดี อันนำมาซึ่งความเสื่อมเสียชื่อเสียง และ
 ค่านิยม (goodwill)

1.8 การล้มละลาย ความสูญเสียทั้งมวลของผู้ถือหุ้น

2. ความเสี่ยงทางอุตสาหกรรม (Industry Risk) ความเสี่ยงที่เกิดจากคุณสมบัติเฉพาะ
 ของภาคธุรกิจหรืออุตสาหกรรมนั้น ๆ เอง เช่น ธุรกิจ หรือ อุตสาหกรรมที่มีการผลิตหรือเสนอขาย
 สินค้าหรือบริการเฉพาะเจาะจงเพียงไม่กี่ประเภท เช่น บริษัทสายการบิน บริษัททำเหมืองแร่ บริษัท
 คอมพิวเตอร์และ softwares เป็นต้น ธุรกิจหรืออุตสาหกรรมประเภทนี้ ตลอดจนราคาหุ้นของบริษัท
 เหล่านี้สามารถพุ่งสูงขึ้น และสามารถตกต่ำได้ในชั่วพริบตา หากมีเหตุการณ์อันไม่คาดฝันเกิดขึ้น

3. ความเสี่ยงทางการตลาด (Market Risk) ความเสี่ยงที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของ
 สภาพการณ์ลงทุนในตลาดหุ้น ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของราคาหุ้น โดยการเปลี่ยนแปลงใน
 ราคาหุ้นนี้เกิดจากการคาดคะเนของผู้ลงทุนที่มีต่อความก้าวหน้า (Prospect) ของแต่ละหน่วยลงทุน
 ที่ต้องการคาดคะเน โดย อาจมองเสมือนว่า การเปลี่ยนแปลงของราคาหุ้นเป็นไปตาม อุปสงค์และ
 อุปทาน อันเหนือการควบคุมนั่นเอง

5. ผลตอบแทนของกองทุนรวม

การวัดผลตอบแทนจากกลุ่มหลักทรัพย์ลงทุน หรือ ในที่นี้เราเรียกว่ากองทุนรวม การ
 วัดผลตอบแทนนั้นย่อมแตกต่างจากผลตอบแทนจากการลงทุนในสินทรัพย์ ซึ่งผลตอบแทนจากการ
 ลงทุนในสินทรัพย์ เช่นการนำเงินไปลงทุนในเงินฝากธนาคาร การนำเงินไปซื้อพันธบัตรรัฐบาล
 หรือหุ้นกู้ ก็ตาม ซึ่งการชื้อขายนั้นอาจขึ้นกับการชื้อขายของราคาเท่ากับ สูงหรือต่ำกว่า Face Value
 ดังนั้นผลการตอบแทนจึง อัตราผลตอบแทนดังกล่าวคือดอกเบี้ยเพียงอย่างเดียว ซึ่งโดยจะให้
 ผลตอบแทนตามกำหนดเวลา ผู้ลงทุนย่อมได้ผลตอบแทนดังกล่าวสม่ำเสมอ การลงทุนด้วย
 สินทรัพย์ นั้นอาจรวมไปถึงการลงทุนในหุ้นสามัญด้วยก็เป็นได้ ซึ่งถือเป็นการลงทุนด้วยความเสี่ยง
 ในระดับหนึ่ง ซึ่งผลตอบแทนอาจสูงมาก หรือบางครั้งบางกรณีอาจไม่ได้ผลตอบแทนเลยก็เป็นได้
 ขึ้นอยู่กับผลกำไรของการลงทุนในหุ้นสามัญ นั้น ๆ

กล่าวถึงผลตอบแทนจากการลงทุนในกลุ่มสินทรัพย์ หรือ กองทุนรวม นั้นประกอบไปด้วยเงินปัน
 ผล และ กำไรส่วนเกินในหุ้น รายละเอียดดังต่อไปนี้

1. เงินปันผล (Dividend) คือ เงินส่วนแบ่งกำไรจากการดำเนินงานรายปีของกิจการ
 พิจารณาจัดสรรโดยประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้น ที่จัดให้มีขึ้นภายหลังจากรับรองงบดุลและงบการเงิน
 ของกิจการ ซึ่งส่วนใหญ่จะประมาณเดือนเมษายนของทุกปี กฎหมายกำหนดให้กิจการต้องจัดให้มี

ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้นปีละหนึ่งครั้ง ภายในสี่เดือนนับจากวันสิ้นสุดปีบัญชี และไม่เกินรอบ 12 เดือน นับจากวันที่ประชุมครั้งหลังสุด

2.กำไรส่วนเกินทุน (Capital Gain) คือ เงินได้ที่เกิดขึ้นจากผลต่างของราคาขาย หลักทรัพย์ที่สูงกว่าราคาทุน

จะเห็นได้ว่า ไม่ว่าจะเป็นกำไรจากเงินผลหรือ กำไรจากส่วนเกินในหุ้น ย่อมมีความเสี่ยงเข้าไปเป็นปัจจัยที่ นักลงทุนในกองทุนรวมนั้นต้องพิจารณาเลือกที่จะลงทุน ซึ่งการที่จะใช้มาตรฐานใดเป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจในการลงทุนนั้นโดยปกติแล้วจะคำนึงถึง ดัชนีมาตรฐาน (benchmark) ที่มีกลุ่มหลักทรัพย์ที่คล้ายคลึงกับกลุ่มหลักทรัพย์ที่กองทุนรวมนั้นลงทุน ดัชนีมาตรฐาน จะถูกกำหนดโดยสมาคมบริษัทจัดการลงทุน เช่น กองทุนรวมตราสารทุน เปรียบเทียบผลการดำเนินงานกับดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์ (SET Index) , กองทุนรวมตราสารหนี้ เปรียบเทียบผลการดำเนินงานกับดัชนี ThaiBDC Bond Index และอัตราดอกเบี้ยเงินฝากของ ธนาคารพาณิชย์ เป็นต้น

